

SUKNA

in modno blago za gospode in gospe
priporoča izvozna hiša 140

Prokop Skorkovsky in sin
v Humpolcu na Češkem.

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne
cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

ZEFIRE

Dopisi.

Iz Hrastnika. Kakor znano, so prvaški hujškači proti ustanovitvi javne nemške šole v Hrastniku celo vrsto rekurzov vložili. A upravnno sodišče je vse te rekurze odbilo. Vodstvo šole se je podelilo g. nadučitelju Fr. Horwath, ki si je s svojim vrlim in uljudnim nastopanjem splošne simpatije pridobil in katerega dolgoletno službovanje je jamstvo, da bode šola lepo napredovala. To je seveda našim zagriženim Rošovcem trn v oku in zato se hujškači z vsemi sredstvi proti nemški šoli. Tako je n. p. prvaški nadučitelj šolske popise za prihodnjo šolsko leto že pretekli mesec napravil, bržkone zato, da se s tiho agitacijo pri stariših otroke od nemške šole odvrne. Tako se je že lani nastopalo, pa brez uspeha. Ali treba bode temu gospodu na prste gledati. Kakor je zadnja seja krajnega šolskega sveta dokazala, se gre tej čedni Roševi kliki zato, pridobiti na slov. šoli po eno paralelko, da dobijo gotovi brezposelni in pokvarjeni učiteljski kandidati službo. Krajni šolski svet se vsled tega o resnični potrebi paralelek ni mogel prepričati; ta predlog je bil tudi proti glasu nadučitelja Sorčana in kateheta odklonjen. Očka Roš pa so med to svet spali; bržkone zato, ker nimajo nobenega učiteljskega kandidata več za sina; ali pa zato; ker niso več predsednik? Revež, Roš, kako Vas pomilujemo! — Nemška šola, ki naravnost krasno napreduje, zaključila je tudi to leto s šolsko slavnostjo, pri kateri se je vse otroke dobro pogostilo in pri kateri so se skoraj vsi stariši prav dobro zabavali. Vkljub prvaški hujškariji proti nemški šoli gledamo veselo v bodočnost. Tudi taki, ki so dolgo časa nemški šoli nasprotovali, izpoznavajo danes njene koristi. Deloma pomaga temu tudi dejstvo, da mnogo otrok iz slovenske šole niti toliko nemškega ne zna, da bi mogli brez zasebnega poduka sprejemno izkušnjo na srednjih šolah napraviti. Prvaški hujškači, zamahn se trudite, nemške šole ne bode več iz sveta spravili! Ljudstvo se ne pusti več zatirati, časi Roševga gospodstva so minuli! Roko proč od nemške šole!

Rudar.

Iz Hrastnika. Slavno uredništvo „Štajerca“ v Ptuj. Podpisani prosim vljudno, da bi se v prihodnji številki Vašega cenjenega lista sledeče popravilo: Z dne 4. julija objavili ste na strani 4 pod naslovom „Vbogi deček“, da se je August Kozar obesil. Ker to ne odgovarja resnici, prosim vljudno da popravite: — Obesil se je Franc Sinkovec, sin rudarja v Hrastniku. (Podpis)

Grize pri Celju. Umrli je 29. julija posestnik, vpokojeni paznik in obč. odbornik Franc Ojsteruh. Ranjki je bil vedno naprednega mišljenja in zvest naročnik „Štajerca.“ Kot obč. odbornik se je vedno potegoval za koristi občine, tako da je klerikalna večina imela velik strah pred njim. Pogreba se je udeležil tudi obč. odbor. Blag mu spomin!

Polenšak. Dragi „Štajerc“! Dobro ti je

znano, da je dne 24. julija preteklo 3 leta, kar nam je grozna toča uničila vse gospodarske pridelke; vboga živina nam je s svojim tuljenjem pomagala klicati pomoči. In res, vsako človeško bitje je strmelo, ko nas je videlo v ti veliki bedi; pritekli so prvo bližnji sosedji ter nam prinesli živeža. Tudi daljnimi sosedom naše države smo se v srcu smilili, da so takoj nabirali milodare ter nam pomagali. Tudi c. k. namestnik ni izostal s svojo podporo, za kar izrekamo vsem prisrčno zahvalo. Za isto grozno točo nismo znali naprej; ali vse je hitelo na pomoč. Sedaj pa že dolgo kličemo pomoči, kajti huda in še hujša toča se nam bliža, kakor je bila 24. julija 1909. Čujte toraj vsi sosedji in sobratji, ter vas prosimo pomoči: odkar nam je nemila smrt pokosila blagega g. župnika Valenka, je priklestila toča ter nas zmiraj klesti, ta toča je g. Poplatnik, katerega pozna celi svet. Sedaj si je dal napraviti načrt za novi farovž in gospodarsko poslopje, ki bo stalo okoli 70.000 kron; ako to doseže, toraj to je toča, katere zadene celo faro, ne kakor je pred tremi leti, takrat je bilo tepeno le pol fare. Gospodarsko poslopje bo stalo 14.000 kron za eno kravo, kër jih več nima. Laž in spet laž, to je njegovo orodje! C. kr. glavarija, inženirja ter izvedenca, vse je nalagal, da so si prejšnji župnik redili tri in viničar štiri govedu na isti posesti; to je grda laž! Goved so si redili, ali odkod so seno dobivali, tega seveda ni povedal; on želi hlev za sedem glav govedu; sena pa nima niti za dve. Ako bi g. Poplatnik rad postal živinorejec, tedaj mu svetujemo, naj si kupi graščino, da bo to lahko dosegel; za dušnega pastirja sploh nima poklica, mogoče bi mu za kravjega bolj ugajalo, da še bi lahko svojo sestro za to porabil. Toraj prosimo vse sosede in sobrate od blizo in daleč na pomoč, posebno pa c. k. namestnika; pritečite nam na pomoč, dokler je še čas, ker ako nas zadene ta toča, uniči nas stradajoče farane z vsem premoženjem.

Stoperce. Dragi „Štajerc“! Dolgo že nismo nič poročali od znanega g. Kečeka, ker mislili smo, da bo vendar enkrat miroval. Ali sedaj so prišli tisti vroči pasji dnevi in je baš našemu fajmoštru Kečeku kri zavrela. Nekega dne mu je njegova kuharica in Bog ve kaj še vse Zefka na nek dopust odšla za par dni; baje je hodila svojo deco obiskat. In zaradi dolgega časa Keček takrat ni mogel mirovati. Bilo je dne 28. m. m. še pozno v noči in Keček bil je še videti na cesti; hodil je okoli kakor razdražen lev. Videti ga je bilo v bližini neke hiše, kjer je deklica „Marijine družbe.“ Mogoče mu tam ni ugajalo in v svoji razburjenosti zbral si je sebi primerne spremljevalca našega župana Ig. Vrabič; in zastopala sta službo „nachtwachtarja“, katerih eden si je celo predrznil pljuniti pred enega naprednega fanta in sicer zato, ker dotični morebiti ni poljubil fajmoštrove črne suknje, kakor je Keček že to navajen od par naših prvaških fantov „Marijine družbe“, katera se mu bo pa kmalu skazila. Naš „hochwirdige“ Keček si je tudi zaradi svoje posiljene onemoglosti, katere si je kriv le sam, zmislil nekaj celo čudnega. Dragi bralci, da se ne bode preveč vstrašili! Zbral si je k svoji pomoči neko ter-

cijalko, staro devico „Marijine družbe“, da opravlja njegove naložene dolžnosti, kateri mogel le sam opraviti, pa jih noče. Prihodno pridemo z bolj ojstro krtačo
Stoperčki naprednjaki

MOJA STARA
izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le Stara pferd-lilijino-mlečno milo od tvrke Bergmann & Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod

Rešitev domače živine in hleva ob izbruhu požara

Znano dejstvo je, da popolnoma zgolj sicer mirno in trezno misleči ljudje ob izbruhu ognja, ko jim hoče divji element uničiti vse njihovo premoženje. Navadno si ne vemo ne znajo pomagati pri rešitvi, ampak begajo semtertja in tarnajo.

Sicer je gašenje ognja in rešitev raznih objektov v prvi vrsti naloga ognjegascev. Ker teh navadno ni koj na mestu — žalibože imamo doma na Spodnjem Štajerskem tudi zelo malo ognjegasnih društev — so pri izbruhu ognja domačini in sosede naravnost nenadomestljivi, kajti uspeh gašenja in rešitev živine, obilje živil, raznih dragocenosti, nadalje obrambnih sednih poslopij itd. je v prvi vrsti odvisen od tega, ali so posegli takoj in primerno vmesni čini, ki so naprej zapazili rudečega petela na stehi. Naloga ognjegascev je potem, doma rešila dela.

Vsakterega dolžnost je krepko pomagati pri gašenju in rešitvi in si naj šteje vsak v čem da je mogel pomagati svojemu bližnjemu.

To se zlasti lahko zgodi pri rešitvi domače živine. Seveda mora biti dotičnik znan za vsa domača živina in mora poznati tudi vsa potrebna rešilna dela. V tem daje strokovnjaki Riedel približno te-le nauke:

Gotovo ste že opazovali, da sili živina ob požaru, ako smo jo spravili iz hleva, na vzhodno stran, da se ne vrne nazaj v hlev, na katerega navajena. Ravnotako ste gotovo tudi že opazovali, da se živina pri požaru v bližini hleva, od koder jih človek ne more kamor spraviti.

- Pametujte tedaj sledeče:
- a) Ne odvezujte toraj vse živine naenkrat!
 - b) Zavežite naglo živini oči in jo posamezno iz hleva, to pa zlasti konje.
 - c) Le v najhujši sili odvezite vso živino naenkrat! Jedno živinčice potem takoj s silo vlečite iz hleva, druge pa z njim iztirajo palico!

Najboljše je, če imajo hlevi več vrst nasprotnih stenah, tako da lahko izpustimo vino iz hleva ravno na nasprotni strani ognja. Ako je sila, naj se vsaka v steno luknjasto tako predere zid. Perutnino polovite in vtačite v vreče, ali pa jo zaprite kam drugam, v prostor, ki je proti ognju zavarovan. Sicer pa nina zleteti nazaj v ogenj.

Najtežje je rešiti svinje iz gorečega prostora. To se morajo — če je le mogoče — zati in naravnost zanesti na plano na vzhodno stran.

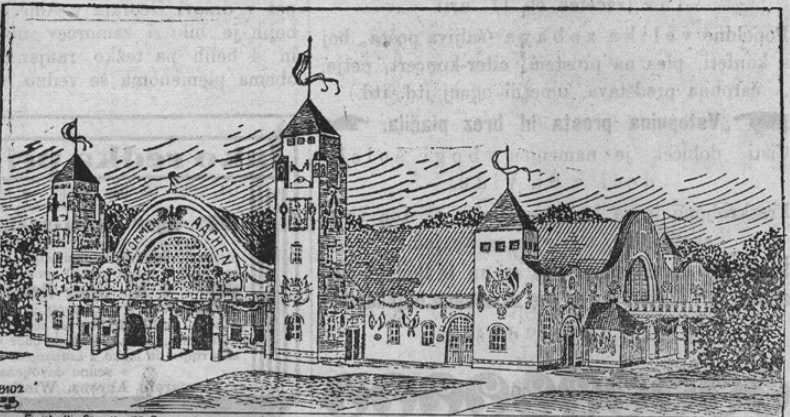
V splošni zmešnjavi se navadno pozabijo skrbne bučelice, ki potem pocrkajo vsled čine in dima.

Zadelajte okence vsakega panja — katero letajo čebele na pašo — in zanesite panje na varno. Tamkaj pa takoj odprite okence panjev, da se ne zadušijo čebele.

Pri rešitvi živine opustite vsak vrišč, glasno klicanje in kričanje. Pazite na svojo varnost: delajte, kolikor se da mirno, in zmiraj dva ali trije možje skupaj.

Zbor katolikov

Katoliki na Nemškem imajo letos v času od 11. do 15. avgusta svoj občni zbor. Kot zborovališče so si izbrali letos staro cesarsko mesto Aachen. Tam so zgradili na velikem prostoru krasno dvorano, v kateri se bodo zbrale klerikalne čete nemškega katoličanstva. Naša slika kaže to velikansko dvorano, ki je 70 m dolga in 50 m široka. V tej dvorani se zbere lahko 7000 oseb. Ob oglih dvorane so zgrajeni štiri stolpi, vsak 14 metrov visok. Ob glavnem vходу pa sta

Festhalle für die 59. Generalversammlung der Katholiken Deutschlands (11.-15. August 1912) zu Aachen.

Zlasti je živino glas teh... Velik ljenju s stoji navs (verni), na denj (tor med hišo nasproti svinjak. I gnojišče napravlj je pravce katero se

na izhodni strani: hlevi

Ak razdalja visok pl ogenj, k nimate zunanjo Po vrata p dijo ve slučaju kov in pomaga Na traj. V vratam dosti b iz gore tudi to vrata, koristn gotovo

Pre zgodila zopet denj. O Zlasti Friedeč trpeli. Ostravi pil in pivil. je vod in un stalo vodo. ob br potegn do; vs vodi Naša vodo v Po p škoda kansk

enjav je
r. 414
da mu
katere bi
rihodnjic
njaki.

Stecken-
nn & Co.
229
e iz
arja.

zgrabijo
je ob iz-
t uničiti
vejo in
k letajo,

aznih ob-
Ker pa
že imamo
elo malo
u ognja
mestljivi;
obleke,
amba so-
lvisen od
vmes do-
petelina
dovršiti

agati pri
v čast,
nu.

i domače
z navade
tudi po-
vrvjak Al.

živina pa
na vso
svetloba
a. Živina
ter beži
tereza je
že imeli
aru ali v
se stisne
ivincet ne
e konj in
e vznem-
stisnejo
Iz istega
bejo živali
blj temen
more ni-

naenkrat
jo peljite
e.
vso živino
s silo iz-
iztirajte s

č vrat na
ustimo ži-
ni ognja.
lknja in
n vtaknite
a, v pro-
cer poru-

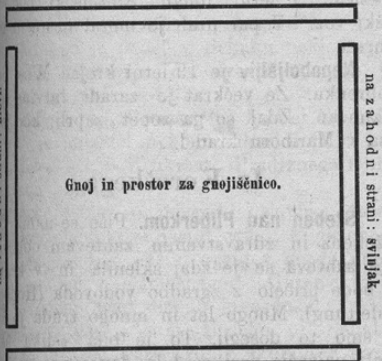
ga poslop-
— pove-
na varen

pozabi na
vsled vro-

— skozi
esite rahlo
rite oken-
rišč, tudi
na svojo

Zlasti je dobro, če je pri rešitvi živine
mogoče tudi pastir ali pa ona domača oseba, ki
je živino krmila in ji dajala jesti. Živina pozna
glasa teh oseb in se da rajše spraviti iz hleva.
Veliko napako delajo kmetovalci pri stav-
ljanju s tem, da si zgradijo poslopja tako, da
so navadno hiša na jedni strani (recimo se-
verni), na drugi, nasprotni strani hiše pa ške-
denj (toraj na južni strani), na vzhodni strani
med hišo in škedenjem so postavljeni hlevi, tem
nasproti (tedaj na zahodni strani) pa je pozidan
stevnjak. Na sredi vmes med temi stavbami je
gnojišče in velika gnojišnica. Vrata hlevov so
pripravljena na gnojiščni strani. Razdalja med
posameznimi poslopji je zelo majhna, pogostoma
je pravcota odprta ali predor (tunnel), skozi
katere se komaj in komaj pripelje voz z gnojem.

Na severni strani: hišno poslopje.

na južni strani: škedenj (parma, gumno, pod).

Ako pa je med dvoje poslopji le nekakali
razdalja, gotovo je tam dal gospodar postaviti
visok plot, pa še seveda brez lese. Če izbruhne
ognj, kako hočete potem rešiti živino, zlasti če
imamte še jednih vrat iz vsakega hleva na
nasprotno stran, na prosto?!

Pomislite to! Ako si date napraviti še jedna
vrata pri že postavljenih svojih hlevih, ki vo-
dijo ven na nasprotno stran gnoja (v našem
primeru na izhodno stran), imate le malo stroš-
ev in dela, v slučaju ognja pa si le lahko
pomagate.

Navadno se hlevska vrata odpirajo na zno-
v. V nevarnosti sili vsa živina naenkrat k
vratam, ki se zaprejo. Pomoč je od zunaj potem
čisti bolj zamudna in težavna, živinca ne more
na gorečega hleva in zgori. Uvažujte kmetovalci
tudi to okolnost in si dajte prestaviti hlevska
vrata, kar Vam zna biti še morda kedaj zelo
koristno, nasprotno pa Vam žepa to delo samo
gotovo ne bo preveč izpraznilo. J - ž - č.
(„Gosp. glasnik.“)

Novice. Toča.

Cenjene prijatelje in dopisnike prosimo, da
nam naj v teh nevarnih časih neviht takoj
vsak slučaj hudeurja, nevihte,
povodnji ali toče naznanijo. Treba je,
da dobimo takoj natančna in res-
nična poročila. Potem bomo poskusili v
vsakem slučaju vse potrebno ukreniti, da se
dobi od države in dežele pomoč. Poročati
nam je zlasti: kedaj (dan in uro) se je dotična
nevihta ali toča zgodila; kje (vas, občina, fara)
se je zgodila; koliko je uničeno (vse, polovica,
nekaj); kaj je zlasti poškodovano (gorice, žtje,
sadno drevje itd.) V lastnem interesu
naših kmetovalcev prosimo torej ta-
kojšna poročila. Slovenski poslanci ni-
majo časa za take stvari. Kmetje, poma-
gajmo si torej sami. Dopise ali poročila je
poslati takoj brzojavno ali pismeno (ekspres) ali
s posebnim možem na

uredništvo „Štajerca“ v Ptuj.

* * *

Strela udarila je v angleški pokrajini York
v neki oddelek vojakov. Vojake je namreč ne-
vihta presenetila. Pred hudim dežjem stisnili so
se ob neki zid, v katerega pa je strela udarila.
40 vojakov je padlo takoj nezavestnih na tla in
so jih komaj nazaj k življenju poklicali. En vo-
jak je mrtev, 25 pa težko ranjenih.

Amerikanski umor. Ves Novi York je raz-
burjen. 15. p. m. bil je namreč znani igralec s
kartami Hermann Rosenthal na javni cesti
umorjen. Državnemu pravdniku se je namreč že
pred daljšim časom naznanilo, da pri novo-yorški
policiji ni vse v redu, temveč da podpira ta po-
licija gotova zbirališča igralcev ter da dobiva
zato lepe dobičke. Sodnji naznanil je to Rosen-
thal in on je bil tudi glavna priča proti policiji.
Omenjeni dan poklical je neki neznanec Rosen-
thala iz hotela na cesto, češ da ima z njim ne-
kaj govoriti. Komaj je bil Rosenthal na cesto
stopil, ko so pričeli iz nekega avtomobila, v
katerem je bilo 6 oseb, nanj streljati. Zgrudil
se je takoj mrtev na tla. Avtomobil pa je v
divji vožnji morilce odpeljal. Dan pozneje so 7
Rosenthalovih morilcev zaprli. Večidel so to
znani igralci z velikim političnim vplivom, člani
najfinjših klubov. Splošno se sodi, da so osebe
velikega političnega pomena skupno s policijo
umor Rosenthala povzročile. Državni pravdnik
sam obtožuje policijo sokrivde umora. Na ta
način se je policija spravila neprijetno pričo iz

vrata. Velikanski ta škandal razburja seveda
vso javnost.

Kraljica „spufana.“ Pred kratkim se je raz-
prodalo kinč portugalske kraljevske družine. En
kinč za vrat kraljice Marije Pia se je prodalo
za 320.000 frankov. Kraljici manjka drobiža.

Mišji lov. V Himbergu se je na nekem
kmetijskem šodu šolarjem za vsako vjeto polj-
sko miš en vinar obljubilo. Petnajst dečkov se
je potem zbralo in je v eni uri nalovilo 3.755
miši. Ti pridni mladi lovci so dobili čez 37 K
in so poleg tega domača posestva pred prav
občutno škodo obvarovali. Posnemajte to primeru!

Orel in otrok. Iz Norwalka v pokrajini Con-
necticut (Amerika) se poroča sledečo dogodbico:
8 letna Ema Trewald se je igrala v vrtno oče-
tovo posesti. Kar nakrat se spusti velikanski
orel nanjo in jo odnese s kremplji v zrak. Na
otrokovo kričanje je pritekel oče, ki je parkrat
slep na orla ustrelil. Prestrašena žival je tudi
otroka v travo izpustila, ki je bila tam k sreči
precej visoka. Pa kmalu je orel zopet naskočil
otroka. Ko je oče otroku na pomoč pritekel, se
je obrnil velikanski tič proti njemu. Po dolgem
boju šele se je očetu posrečilo, ubiti tiča s
puško. Deklica je seveda od ostrih krempljov
tiča razmesarjena in hudo ranjena.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Toča v Halozah. Piše se nam z dne 6. av-
gusta: Zopet nas je obiskal grozoviti gost —
toča. Včeraj je razsajala toča v pokrajini sv.
Trojice, sv. Barbare v Halozah, nadalje
tudi deloma v Zavrču in v Št. Vidu-Po-
brežju. Vinske kulture so deloma popo-
loma uničene. Tudi na sadnem drevju
napravila je toča izredno veliko škode. Priza-
deta posestniki pravijo, da je bila ta toča huj-
ša nego ona leta 1910. Prebivalstvo je
v grozoviti stiski in revščini in pričakuje željno
izdatne pomoči. Čujemo, da je deželni poslanec
g. Ornig takoj vse potrebne korake stóril, da
opozarja vlado in sploh merodajne kroge na te
žalostne dogodke. Sicer bi bila to dolžnost dr-
žavnega poslanca Miha Brenčiča in deželnih po-
slancev Meška ter Ozmeča. A znano je, da ti
možakarji le tedaj kaj storijo, kadar jih v to
komandira dr. Korošec... Vbogo ljudstvo se
nam iz srca smili in zato bode naša stranka z
vsemi močmi na merodajne faktorje vplivala, da
se oškodovanim posestnikom izdatno pomaga.
Prosimo natančna poročila o toči!

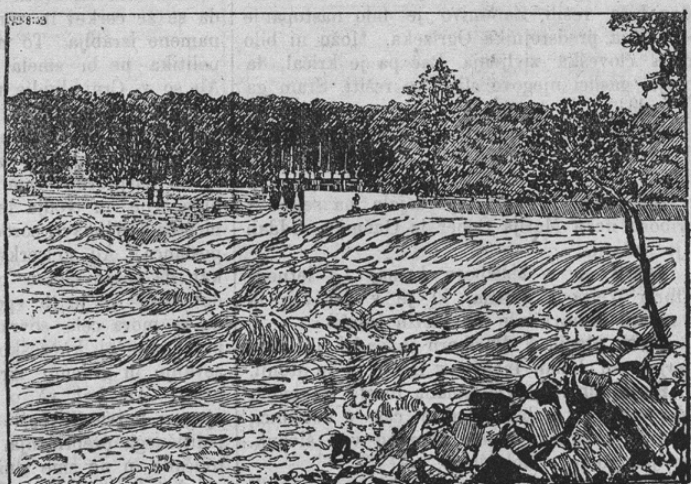
O toči, ki je zopet prizadela veliki del ne-
srečnih Halož, se nam še poroča: Toča je bila
tako grozovita, da je celo ono prejšnjih let pre-
kosila. Prizadeti vinogradi so tako rekoč popol-
noma v zemljo zbiti. Leta dolgo ne bo-
dejo ti zbiti vinogradi več rodi-
li. Okrajni načelnik g. Jos. Ornig je takoj
brzojavil na Nj. ekscelenco g. namestnika, da
naj ta čimhitreje in čimizdatneje nesrečnemu
prebivalstvu pomaga. Tudi na razne druge me-
rodajne osebe se je g. Ornig že obrnil.

Po toči prizadetim Haložanom. Naš okrajni
načelnik Ornig se je takoj brzojavno obrnil
na c. k. nemestnika, da napravi ta primerne
korake, da se vbogim kmetom pomaga. Na-
mestniški prezidij je nato tele-
grafično okrajnemu glavarstvu
v Ptuj nročilo, da naj takoj natan-
čno poroča o po toči prizadeti škodi. Izvršilo se
bode takoj potrebne poizvedbe.

Ali je to treba? Na zadnji seji občinskega
sveta v Ptuj prišla je zopet zadeva do raz-
prave, ki dokazuje, da smatrajo nekateri du-
hovniki v Ptuj politično hujskarijo v resnici za
svoj poklic. Stvar sama ob sebi nima mnogo
pomena. A znano je, da ravno malenkosti v po-
litiki mnogo razburjenja napravijo. Na mestni
nemški cerkvi se je namreč doslej razne raz-
glase vedno le v nemškem jeziku objavljalo. Zdj

Povodenj.

Pred kratkem se je
spodila v avstrijski Slezi
zopet velikanska povi-
denj. Odrgal se je oblak.
Zlasti v okolici mesta
Friedeck so ljudje hudo
uprli. Tamošnji potok
Ostrovica je takoj izsto-
pil in vso pokrajino pre-
povedil. Regulačne zgradbe
je voda večinoma razbila
in uničila. Več vasi je
bilo popolnoma pod
vodo. Pri rešilnem delu
ob bregovih so valovi
potegnili troje mož v vo-
do; vsi trije so našli v
vodi mokri svoj grob.
Nesta slika kaže divjo
vodo v okolici Friedeck.
To povodnji povzročena
škoda je seveda veli-
kanska.

Die Hochwasser-Katastrophe bei Friedeck an der Ostrowitz (Oesterr.-Schlesien).

Brezuspešno ga pode,
„Jelena“ varuha Schichtovih mil.
Kar 30 let obstoji in tako ponosno napreduje mora biti dobro.

